శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
నిశమ్య కౌషారవిణోపవర్ణితాం
హరేః కథాం కారణసూకరాత్మనః ।
పునః స పప్రచ్ఛ తముద్యతాంజలి -
ర్న చాతితృప్తో విదురో ధృతవ్రతః ॥ **1** ॥

విదుర ఉవాచ
తేనైవ తు మునిశ్రేష్ఠ హరిణా యజ్ఞమూర్తినా ।
ఆదిదైత్యో హిరణ్యాక్షో హత ఇత్యనుశుశ్రుమ ॥ **2** ॥

తస్య చోద్ధరతః క్షోణీం స్వదంష్ట్రాగ్రేణ లీలయా ।
దైత్యరాజస్య చ బ్రహ్మన్ కస్మాద్ధేతోరభూన్మృధః ॥ **3** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
సాధు వీర త్వయా పృష్టమవతారకథాం హరేః ।
యత్త్వం పృచ్ఛసి మర్త్యానాం మృత్యుపాశవిశాతనీం ॥ **4** ॥

యయోత్తానపదః పుత్రో మునినా గీతయార్భకః ।
మృత్యోః కృత్వైవ మూర్ధ్నాంఘ్రిమారురోహ హరేః పదం ॥ **5** ॥

అథాత్రాపీతిహాసోఽయం శ్రుతో మే వర్ణితః పురా ।
బ్రహ్మణా దేవదేవేన దేవానామనుపృచ్ఛతాం ॥ **6** ॥

దితిర్దాక్షాయణీ క్షత్తర్మారీచం కశ్యపం పతిం।
అపత్యకామా చకమే సంధ్యాయాం హృచ్ఛయార్దితా ॥ **7** ॥

ఇష్ట్వాగ్నిజిహ్వం పయసా పురుషం యజుషాం పతిం।
నిమ్లోచత్యర్క ఆసీనమగ్న్యగారే సమాహితం ॥ **8** ॥

దితిరువాచ
ఏష మాం త్వత్కృతే విద్వన్ కామ ఆత్తశరాసనః।
దునోతి దీనాం విక్రమ్య రంభామివ మతంగజః ॥ **9** ॥

తద్భవాందహ్యమానాయాం సపత్నీనాం సమృద్ధిభిః।
ప్రజావతీనాం భద్రం తే మయ్యాయుంక్తామనుగ్రహం ॥ **10** ॥

భర్తర్యాప్తోరుమానానాం లోకానావిశతే యశః।
పతిర్భవద్విధో యాసాం ప్రజయా నను జాయతే ॥ **11** ॥

పురా పితా నో భగవాందక్షో దుహితృవత్సలః।
కం వృణీత వరం వత్సా ఇత్యపృచ్ఛత నః పృథక్ ॥ **12** ॥

స విదిత్వాఽఽత్మజానాం నో భావం సంతానభావనః।
త్రయోదశాదదాత్తాసాం యాస్తే శీలమనువ్రతాః ॥ **13** ॥

అథ మే కురు కల్యాణ కామం కంజవిలోచన।
ఆర్తోపసర్పణం భూమన్నమోఘం హి మహీయసి ॥ **14** ॥

ఇతి తాం వీర మారీచః కృపణాం బహుభాషిణీం।
ప్రత్యాహానునయన్ వాచా ప్రవృద్ధానంగకశ్మలాం ॥ **15** ॥

ఏష తేఽహం విధాస్యామి ప్రియం భీరు యదిచ్ఛసి।
తస్యాః కామం న కః కుర్యాత్సిద్ధిస్త్రైవర్గికీ యతః ॥ **16** ॥

సర్వాశ్రమానుపాదాయ స్వాశ్రమేణ కలత్రవాన్ ।
వ్యసనార్ణవమత్యేతి జలయానైర్యథార్ణవం ॥ **17** ॥

యామాహురాత్మనో హ్యర్ధం శ్రేయస్కామస్య మానిని ।
యస్యాం స్వధురమధ్యస్య పుమాంశ్చరతి విజ్వరః ॥ **18** ॥

యామాశ్రిత్యేంద్రియారాతీందుర్జయానితరాశ్రమైః ।
వయం జయేమ హేలాభిర్దస్యూందుర్గపతిర్యథా ॥ **19** ॥

న వయం ప్రభవస్తాం త్వామనుకర్తుం గృహేశ్వరి ।
అప్యాయుషా వా కార్త్స్న్యేన యే చాన్యే గుణగృధ్నవః ॥ **20** ॥

అథాపి కామమేతం తే ప్రజాత్యై కరవాణ్యలం ।
యథా మాం నాతిరోచంతి ముహూర్తం ప్రతిపాలయ ॥ **21** ॥

ఏషా ఘోరతమా వేలా ఘోరాణాం ఘోరదర్శనా ।
చరంతి యస్యాం భూతాని భూతేశానుచరాణి హ ॥ **22** ॥

ఏతస్యాం సాధ్వి సంధ్యాయాం భగవాన్ భూతభావనః ।
పరీతో భూతపర్షద్భిర్వృషేణాటతి భూతరాట్ ॥ **23** ॥

శ్మశానచక్రానిలధూలిధూమ్ర -
వికీర్ణవిద్యోతజటాకలాపః ।
భస్మావగుంఠామలరుక్మదేహో
దేవస్త్రిభిః పశ్యతి దేవరస్తే ॥ **24** ॥

న యస్య లోకే స్వజనః పరో వా
నాత్యాదృతో నోత కశ్చిద్విగర్హ్యః ।
వయం వ్రతైర్యచ్చరణాపవిద్ధా -
మాశాస్మహేఽజాం బత భుక్తభోగాం ॥ **25** ॥

యస్యానవద్యాచరితం మనీషిణో
గృణంత్యవిద్యాపటలం బిభిత్సవః।
నిరస్తసామ్యాతిశయోఽపి యత్స్వయం
పిశాచచర్యామచరద్గతిః సతాం ॥ **26** ॥

హసంతి యస్యాచరితం హి దుర్భగాః
స్వాత్మన్ రతస్యావిదుషః సమీహితం।
యైర్వస్త్రమాల్యాభరణానులేపనైః
శ్వభోజనం స్వాత్మతయోపలాలితం ॥ **27** ॥

బ్రహ్మాదయో యత్కృతసేతుపాలా
యత్కారణం విశ్వమిదం చ మాయా।
ఆజ్ఞాకరీ తస్య పిశాచచర్యా
అహో విభూమ్నశ్చరితం విడంబనం ॥ **28** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
సైవం సంవిదితే భర్త్రా మన్మథోన్మథితేంద్రియా।
జగ్రాహ వాసో బ్రహ్మర్షేర్వ్యృషలీవ గతత్రపా ॥ **29** ॥

స విదిత్వాథ భార్యాయాస్తం నిర్బంధం వికర్మణి।
నత్వా దిష్టాయ రహసి తయాథోపవివేశ హ ॥ **30** ॥

అథోపస్పృశ్య సలిలం ప్రాణానాయమ్య వాగ్యతః।
ధ్యాయంజజాప విరజం బ్రహ్మ జ్యోతిః సనాతనం ॥ **31** ॥

దితిస్తు వ్రీడితా తేన కర్మావద్యేన భారత।
ఉపసంగమ్య విప్రర్షిమధోముఖ్యభ్యభాషత ॥ **32** ॥

దితిరువాచ
మా మే గర్భమిమం బ్రహ్మన్ భూతానామృషభో వధీత్ ।
రుద్రః పతిర్హి భూతానాం యస్యాకరవమంహసం ॥ **33** ॥

నమో రుద్రాయ మహతే దేవాయోగ్రాయ మీఢుషే ।
శివాయ న్యస్తదండాయ ధృతదండాయ మన్యవే ॥ **34** ॥

స నః ప్రసీదతాం భామో భగవానుర్వనుగ్రహః ।
వ్యాధస్యాప్యనుకంప్యానాం స్త్రీణాం దేవః సతీపతిః ॥ **35** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
స్వసర్గస్యాశిషం లోక్యామాశాసానాం ప్రవేపతీం ।
నివృత్తసంధ్యానియమో భార్యామాహ ప్రజాపతిః ॥ **36** ॥

కశ్యప ఉవాచ
అప్రాయత్యాదాత్మనస్తే దోషాన్మోహూర్తికాదుత ।
మన్నిదేశాతిచారేణ దేవానాం చాతిహేలనాత్ ॥ **37** ॥

భవిష్యతస్తవాభద్రావభద్రే జాఠరాధమౌ ।
లోకాన్ సపాలాంస్త్రీంశ్చండి ముహురాక్రందయిష్యతః ॥ **38** ॥

ప్రాణినాం హన్యమానానాం దీనానామకృతాగసాం ।
స్త్రీణాం నిగృహ్యమాణానాం కోపితేషు మహాత్మసు ॥ **39** ॥

తదా విశ్వేశ్వరః క్రుద్ధో భగవాన్ లోకభావనః ।
హనిష్యత్యవతీర్యాసౌ యథాద్రీన్ శతపర్వధృక్ ॥ **40** ॥

దితిరువాచ
వధం భగవతా సాక్షాత్సునాభోదారబాహునా ।
ఆశాసే పుత్రయోర్మహ్యం మా క్రుద్ధాద్బ్రహ్మణాద్విభో ॥ **41** ॥

న బ్రహ్మదండదగ్ధస్య న భూతభయదస్య చ।
నారకాశ్చానుగృహ్ణంతి యాం యాం యోనిమసౌ గతః ॥ **42** ॥

కశ్యప ఉవాచ
కృతశోకానుతాపేన సద్యః ప్రత్యవమర్శనాత్।
భగవత్యురుమానాచ్చ భవే మయ్యపి చాదరాత్ ॥ **43** ॥

పుత్రస్యైవ తు పుత్రాణాం భవితైకః సతాం మతః।
గాస్యంతి యద్యశః శుద్ధం భగవద్యశసా సమం ॥ **44** ॥

యోగైర్హేమేవ దుర్వర్ణం భావయిష్యంతి సాధవః।
నిర్వైరాదిభిరాత్మానం యచ్ఛీలమనువర్తితుం ॥ **45** ॥

యత్ప్రసాదాదిదం విశ్వం ప్రసీదతి యదాత్మకం।
స స్వదృగ్భగవాన్ యస్య తోష్యతేఽనన్యయా దృశా ॥ **46** ॥

స వై మహాభాగవతో మహాత్మా
మహానుభావో మహతాం మహిష్ఠః।
ప్రవృద్ధభక్త్యా హ్యనుభావితాశయే
నివేశ్య వైకుంఠమిమం విహాస్యతి ॥ **47** ॥

అలంపటః శీలధరో గుణాకరో
హృష్టః పరర్ద్ధ్యా వ్యథితో దుఃఖితేషు।
అభూతశత్రుర్జగతః శోకహర్తా
నైదాఘికం తాపమివోడురాజః ॥ **48** ॥

అంతర్బహిశ్చామలమబ్జనేత్రం
స్వపూరుషేచ్ఛానుగృహీతరూపం।
పౌత్రస్తవ శ్రీలలనాలలామం
ద్రష్టా స్ఫురత్కుండలమండితాననం ॥ **49** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
శ్రుత్వా భాగవతం పౌత్రమమోదత దితిర్భృశం।
పుత్రయోశ్చ వధం కృష్ణాద్విదిత్వాఽఽసీన్మహామనాः ॥ **50** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే దితికశ్యపసంవాదే చతుర్దశోఽధ్యాయः ॥